

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут **Коломийський навчально-науковий інститут**

Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи педагогіки зі вступом до спеціальності

Освітня програма ОР «Бакалавр»

Спеціальність 013 «Початкова освіта»

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 3 від «26» вересня 2019 р.

м. Коломия - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи педагогіки зі вступом до спеціальності
Викладач (-і)	Поясик Оксана Іванівна
Контактний телефон викладача	0663630982
Е-mail викладача	oksana.poiasyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Нормативна
Обсяг дисципліни	180
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=96&id_cou=2750
Консультації	вівторок 13.30-15.30 ауд.401
2. Анотація до курсу	
Навчальний курс «Основи педагогіки зі вступом до спеціальності» входить до загальної системи психолого-педагогічної підготовки майбутніх учителів у вищих закладах освіти. Він є джерелом здобуття знань та поглиблення у студентів педагогічної ерудиції та розширення професійного кругозору, досвіду творчої педагогічної діяльності.	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу:</p> <p>розкрити теоретичні основи педагогіки як науки про освіту, навчання і виховання учнів молодшого шкільного віку, що є базою, на якій будуються технології навчально-виховної роботи у початковій школі; сформулювати систему знань про зміст педагогічної діяльності, її сутність та роль у сучасному суспільстві, основні шляхи оволодіння вчительською професією.</p> <p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - засвоєння найважливіших педагогічних категорій і понять; - ознайомлення з найбільш значущими та перспективними сучасними педагогічними ідеями й теоріями; - оволодіння теоретичними основами використання різноманітних методів науково-педагогічного дослідження; - обґрунтування змісту сучасної освіти; - розкриття принципів побудови системи освіти, її структури; - визначення фізіологічних, психічних та поведінкових особливостей учнів молодшого шкільного віку, їх врахування в організації навчально-виховного процесу; - з'ясування чинників формування і розвитку особистості молодшого школяра; - закладення основ формування індивідуального стилю навчальної діяльності та самовиховання, педагогічного спілкування; - формування у студентів досвіду творчої педагогічної діяльності. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>РН6 Здатність до застосування нормативних документів, що регламентують початкову освіту: Державного стандарту початкової освіти, навчальних програм предметів, які вивчаються в початковій школі, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.</p> <p>РН14 Здатність прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітньо-виховного процесу початкової школи на засадах етики професійного спілкування, застосовуючи правила мовленнєвого етикету.</p> <p>РН17 Здатність аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.</p> <p>У процесі вивчення дисципліни студенти повинні оволодіти такими компетентностями:</p> <p>Загальними компетентностями:</p> <p>Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, окрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.</p> <p>Дослідницько-праксеологічна. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати</p>	

автономно.

Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя. Здатність до цінування та повага до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей.

Адаптивна. Здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають навчання, розвиток і виховання молодших школярів, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією школи й колегами.

Спеціальними компетентностями:

Дидактична. Здатність майбутнього вчителя (випускника) вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання, що виникають в освітній практиці початкової школи, на основі сформованих знань про теоретичні засади побудови змісту і процесу навчання молодших учнів, у тому числі ґрунтовних знань про сучасні теорії навчання, гнучкого володіння методами навчання; спроможність обґрунтовано обирати прийоми, засоби, технології, форми організації навчання, адекватні дидактичній ситуації.

Виховна. Здатність випускника до здійснення виховної діяльності з молодшими школярами; здатність до планування, проектування й аналізу виховного процесу початкової школи як цілісної педагогічної системи, яка включає мету, завдання, зміст, методи, прийоми, педагогічні засоби, форми організації, діяльність вихователя й вихованців; спрямованість на досягнення відповідних результатів; здатність ефективно використовувати виховний потенціал уроків і занять з учнями в позаурочний час тощо.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	30/14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30/6
самостійна робота	

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	013 «Початкова освіта»	I	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Предмет і завдання педагогіки	Лекція/практичне	1, 2, 6 з рекомендованої літератури	Предмет і завдання педагогіки (занотувати міркування видатних педагогів про педагогіку як науку, мистецтво чи технологію, значення педагогічної науки у формуванні особистості дитини, роль педагогічної теорії у діяльності вчителя; скласти опорні схеми	Тести, контрольна робота, робота на парах, реферат, контрольний підсумковий (екзамен) тест, оцінку відповідей та роботи на	I семестр

			співвідношення основних категорій педагогіки, структури системи педагогічних наук; добір бібліографії та цитат до теми, написання рефератів і повідомлень), 7	практичних заняттях. Сумарна оцінка виставляється за 100-бальною шкалою.	
Тема 2. Філософські основи педагогіки	Практичне	10, 11 з рекомендованої літератури	Філософські основи педагогіки (виписати і опрацювати систему цінностей; визначити особливості методологічної культури вчителя початкової школи; занотувати міркування видатних педагогів про особистість учителя; спроектувати філософські концепції і системи на педагогічну науку; добір бібліографії до теми, написання рефератів і повідомлень), 6		I семестр
Тема 3. Система освіти в Україні	Лекція	6 допоміжна, 10 з рекомендованої літератури	Система освіти в Україні (законспектувати Закони України «Про освіти», «Про загальну середню освіти», «Про вищу освіти», «Про позашкільну освіти»; проаналізувати та виписати статті про систему освіти в Україні, її структуру, завдання, принципи; скласти опорні схеми структури системи освіти в Україні; добір бібліографії до теми, написання рефератів і повідомлень) 6		I семестр
Тема 4. Загальна характеристика логіки і методів науково-педагогічних досліджень	Лекція/Практичне	9, 10 допоміжна, 11 з рекомендованої літератури	Загальна характеристика логіки і методів науково-педагогічних досліджень (виписати різні підходи до класифікації методів науково-педагогічних досліджень; скласти рекомендації щодо застосування у початковій школі методів експерименту, анкетування, спостереження тощо; розробити анкету і тести для учнів початкової школи; добір бібліографії до		I семестр

			теми, написання рефератів і повідомлень) 7		
Тема 5. Педагогічний процес як система	Практичне	1, 4, 6 з рекомендованої літератури	Педагогічний процес як цілісна система. (аналіз педагогічних ситуацій, вирішення педагогічних задач, аналіз уроку та виховного заходу, аналіз діяльності вчителя та учнів, визначення особливостей і рівня взаємодії між учителем та учнями) 7		I семестр
Тема 6. Розвиток і формування особистості молодшого школяра	Лекція/Практичне	1, 2, 10 з рекомендованої літератури	Розвиток і формування особистості молодшого школяра (занотувати міркування видатних педагогів, психологів, фізіологів і філософів про вікову періодизацію та особливості розвитку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; добір бібліографії до теми, написання рефератів і повідомлень) 8		I семестр
Тема 7. Становлення особистості у процесі соціалізації	Лекція/Практичне	1, 2, 11, з рекомендованої літератури	Становлення особистості у процесі соціалізації (занотувати міркування вчених про вплив середовища на формування особистості молодшого школяра; підібрати цитати з художніх і наукових текстів, прислів'я і приказки до теми; добір бібліографії до теми, написання рефератів і повідомлень) 8		I семестр
Тема 8. Спадковість і розвиток особистості	Лекція/Практичне	1, 2, 10, 11 з рекомендованої літератури	Спадковість і розвиток особистості (занотувати міркування вчених про значення спадковості, задатків у розвитку особистості школяра; підібрати цитати з художніх і наукових текстів, прислів'я і приказки до даної теми; добір бібліографії до теми, написання рефератів і повідомлень) 8		I семестр
Тема 9. Роль виховання у формуванні особистості	Лекція/Практичне	3, 7 з рекомендованої літератури, 1 допоміжна	Роль виховання у формуванні особистості (проаналізувати Концепцію		I семестр

			національного виховання, Концепцію виховання дітей та молоді у національній системі освіти, Національну доктрину розвитку освіти і на їх основі визначити мету та завдання виховання; підібрати цитати про виховання молодших школярів та засоби народної педагогіки, які б сприяли вихованню учнів початкових класів; добір бібліографії до теми, написання рефератів і повідомлень) 8	
Тема 10. Діяльність, спілкування і розвиток особистості молодшого школяра	Лекція/Практичне	7, 10, 11 з рекомендованої літератури	Діяльність, спілкування і розвиток особистості молодшого школяра (користуючись творами видатних педагогів підібрати цитати про особливості організації діяльності та спілкування з учнями молодшого шкільного віку; добір бібліографії до теми, написання рефератів і повідомлень. 8	I семестр
Тема 11. Основи педагогічної діяльності	Лекція/Практичне	2, 4, 6, 8, 11, 13 з рекомендованої літератури	Підберіть та занотуйте цитати про особистість вчителя та суспільну роль педагогічної професії. Обґрунтуйте у чому полягає специфіка педагогічної діяльності. 7	I семестр
Тема 12. Вимоги до особистості вчителя	Лекція/Практичне	2, 4, 6, 8, 11, 13 з рекомендованої літератури	Проаналізуйте особливості своєї особистості у плані вимог до сучасного вчителя. Над якими якостями вам потрібно буде попрацювати, щоб досягти бажаних результатів? Підготуйте повідомлення на одну з тем: «Професійна етика вчителя», «Педагогічний такт учителя», «Моральна культура вчителя». 7	I семестр
Тема 13. Початкова школа – основне місце професійної діяльності	Лекція/Практичне	2, 4, 6, 8, 11, 13 з рекомендованої літератури	Користуючись фактами сучасного життя, обґрунтуйте зростаючий вплив навчання і виховання на розвиток	I семестр

майбутнього педагога			<p>молодшого школяра. Складіть характеристику молодшого школяра за поданою схемою:</p> <p>а) П.І.П. учня; б) домашня адреса, школа та клас, в якому навчається; в) повний склад сім'ї; г) професії батьків; д) заняття у вільний час.</p> <p>Підготуйте реферати на теми:</p> <p>1. Школа як модель суспільства, провідний інститут виховання підростаючого покоління. 2. Кризові періоди учнів молодшого шкільного віку (вступ до школи, перехід в середню школу – початок підліткового віку).</p> <p>7</p>		
Тема 14. Тенденції розвитку вищої освіти в Україні на сучасному етапі	Лекція	5 допоміжна, 6, 11, 13 з рекомендованої літератури	<p>Законспектувати права та обов'язки студента із Закону України «Про вищу освіту».</p> <p>Ознайомитися із Статутом Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Законспектувати завдання вищих закладів освіти з Державної національної програми «Освіта» (Україна XXI століття).</p> <p>7</p>		I семестр
Тема 15. Самостійна і науково-дослідна робота у ВНЗ	Практичне	<p>Види і форми науково-дослідної роботи студентів.</p> <p>URL: доступу: http://pidruchniki.com/70158/pedagogika/vidi_formi_naukovo-doslidnoyi_roboti_studentiv</p> <p>Наукова робота студентів у системі професійної підготовки. URL: http://pidruchniki.com/10540702/pedagogika/naukova_robota_studentiv_sistemi_profesijnoi_pidgotovki</p>	<p>Складіть програму самостійної позааудиторної роботи з підвищення своєї культури розумової праці. До неї можна включити такі пункти:</p> <p>а) вивчення науково-методичної літератури з питань навчання й виховання; б) ознайомлення з передовим педагогічним досвідом; в) оволодіння технологією педагогічної майстерності (за допомогою спеціальних вправ у процесі безвідривної практики); г) формування якостей особистості</p>		I семестр

			вчителя-вихователя. 7		
Тема 16. Професійне спілкування у структурі діяльності педагога	Лекція/Практичне	2, 6, 8, 11, 13 з рекомендованої літератури	Складіть власні правила спілкування педагога з учнями; батьками учнів, колегами. Змодельовати педагогічну ситуацію як одиницю процесу, організованого способом взаємодії вчителя й учнів в авторитарному, ліберальному стилях. Проаналізуйте можливі наслідки впливу на особистість того чи іншого стилю спілкування. 7		I семестр
Тема 17. Професійне самовиховання майбутніх педагогів	Лекція/Практичне	2, 6, 8, 11, 13 з рекомендованої літератури	Проілюструвати прикладами з народної педагогіки (прислів'я, приказки, казки, легенди та ін.) погляди українського народу щодо проблем самовиховання. Підготуйте логічну схему процесу власного самовдосконалення, використовуючи структурні елементи: а) зміст; б) мета, завдання, ідеал; в) прийоми, методи; г) результат, коригування; д) способи, форми. Складіть свої правила керування самовихованням у практичній діяльності. Реферати і повідомлення: 1. Виховання і самовиховання як дві сторони процесу формування особистості. 2. Організація професійного самовиховання майбутніх педагогів. 3. Самоосвіта та її роль у професійному становленні вчителя початкових класів. 8		I семестр
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Шкала оцінювання: національна та ECTS				
	шкала ECTS	національна шкала		університетська шкала	
	A	ВІДМІННО		90-100	
B	ДОБРЕ		80-89		

	C		70-79
	D	ЗАДОВІЛЬНО	60-69
	E	ЗАДОВІЛЬНО	50-59
			26-49
	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО	з можливістю повторного перекладання
		НЕЗАДОВІЛЬНО	1-25
	F		з обов'язковим повторним курсом
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань, креативність рішень, творчий підхід.		
Семінарські заняття	На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами реферати, їх виступи, активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові оцінки за кожне семінарське заняття вносяться до журналу занять навчальної групи. Одержані студентом оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при визначенні підсумкової оцінки (рейтингу) з даної навчальної дисципліни. Застосовуються такі форми контролю: тести, контрольна робота, робота на парах (усне опитування), реферат/есе, презентації. Оцінювання навчальних досягнень студента з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС		
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену), якщо він виконав 50% видів робіт, передбачені її навчальною програмою.		
7. Політика курсу			
Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвитку їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються			
8. Рекомендована література			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Волкова Н. П. Педагогіка : навчальний посібник Київ: Академвидав, 2007. 616 с. 2. Державний стандарт початкової загальної освіти. [Електронний ресурс] http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/17911/ 3. Зайченко І.В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, 2-е вид. / І. В. Зайченко - К., «Освіта України», «КНТ», 2008. - 528 с. 4. Вступ до педагогічної професії. Мешко Г.М. URL: http://westudents.com.ua/glavy/48073-3 5. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка : підручник. Київ: Знання-Прес, 2004. 445 с. 6. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії (Вступ до спеціальності) : навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 168 с. 7. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навчальний посібник. Київ, 2007. 656 с. 8. Нова українська школа. URL: https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola 9. Омеляненко С. В. Педагогіка : тестові завдання : навчальний посібник. Київ: Знання, 2008. – 391 с. 10. Фіцула М. М. Педагогіка : Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. 3-тє вид., перероб. і доп. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2013. 232 с. 11. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії / М.М.Фіцула. – Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2005. – Р.1. 12. Ягупов В. В. Педагогіка : навчальний посібник. Київ: Либідь, 2002. 560 с. 13. Про затвердження Державної програми «Вчитель» URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/379-2002 			
Допоміжна			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бех І. Д. Виховання особистості : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Либідь, 2008. 848 с. 2. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття). Київ: Райдуга, 1994. 61 с. 3. Енциклопедія освіти / За ред. В. Кременя. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с. 			

4. Збірник тестів з курсу «Педагогіка» : у 3 частинах : навчально-методичний посібник / за заг. ред. Л.Ковальчук . Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007 . 120 с
5. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/stru>
6. Закон України «Про освіту». URL: https://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/download.htm
7. Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / Упор. О. О. Любар. – Київ: Знання, 2003. 342 с.
8. Кіт Г. Г., Тарасенко Г. С. Українська народна педагогіка : курс лекцій. Вінниця : Едельвейс і К, 2008. 301 с.
9. Клепко С. Ф. Філософія освіти в європейському контексті. Полтава : ПОПОППЮ, 2006. 328 с.
10. Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2008. 240 с.
11. Книга вчителя початкової школи. Довідково-методичне видання / Упор. Г. Ф. Древаль, А. М. Заїка. Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. 182 с.
12. Сухомлинський В. О. Вибрані твори : в 5-ти т. / В. О. Сухомлинський. – К. : Радянська школа, 1976. – Т. 1. – 654 с.
13. Стельмахович М. Г. Народна педагогіка. К. : Радянська школа, 1989. 312 с.

Викладач

кандидат педагогічних наук (доктор філософії),
доцент, завідувач кафедри педагогіки і психології

Поясик О.І.